

Krajské volby na Slovensku: Negativní kampaň se zaskvěla

24.listopadu 2009 Braňo Ondrašík

Volby regionálních hejtmanů, na Slovensku zvaných „župani“, nikdy netrhaly rekordy volební účasti. V historicky prvním kole v roce 2001 hlasovalo 26 procent lidí. V roce 2005 to bylo v prvním kole jenom 18 procent a ve druhém 11 procent občanů. Navzdory tomu nebyla kampaň pro regionální vlády až tak nudná, jak tvrdí někteří.

Negativní kampaň

Negativní kampaň nejlépe vystihuje volby do regionů. Hodně si toho užili kandidáti po celém Slovensku, ale nejvíce snad v Bratislavském kraji. Vladimír Bajan (podpořen stranou vládní koalice v čele se socialisty) asi nebyl nadšen webovými stránkami o „trúdovi Vladovi“, který celé dny nic nedělá. Pavol Frešo, kandidát opoziční pravice, zase musel čelit obviněním, že kampaní zneužil děti na podávání alkoholu. Celé této antikampani však chybělo to podstatné - konkrétní kritika, konkrétní rozhodnutí. To by mělo být v popředí. Nejhorší snad byl levný pokus o leták, který zaplavil Bratislavu. Varoval před rudým hlavním městem, s tím, že Fico + Mečiar = Bajan. Obdobné obvinění před pěti lety zkoušel kandidát Ľubo Roman - výsledkem bylo, že Bajan vyhrál. Negativní kampaň se naplno projevila i v Prešově, kde se na billboardech navzájem obviňovali dva kandidáti, jejich tématem se staly milenky i množství manželských či nemanželských dětí.

Financování kampaně - účet za statisíce

Každá kampaň stojí peníze a v té županské jich mohlo padnout více než v prezidentské. Uchazeč o prezidentský úřad může v kampani utratit 133 tisíc eur, krátký průzkum SME mezi kandidáty zjistil, že mnozí se již k této sumě v krajských volbách blíží. Nejvíce Pavol Frešo a bývalá televizní hvězda Robo Beňo, kteří přiznali rozpočet sto tisíc eur. Jiná hvězda televizní obrazovky a tabloidu Branislav Zahradník, který chce prorazit i v národní politice, plánoval 65 tisíc eur. Ale desetitisíce eur přiznali i kandidáti v regionech.

Pro transparentnost je nejhorší to, že nikdo neví, odkud kandidáti finance berou, a efektivnost kontroly je sporná. Celkově byly do inzerce v předvolební kampani nality statisíce eur.

Válka billboardů, bez televize

Mnozí kandidáti se ani nerozběhli po obcích krajů, tak jak tomu třeba byla na jaře během prezidentských voleb. Ale i zde platí čest výjimkám: například u pravicových kandidátů v Trenčíně nebo v Banské Bystrici. Celá kampaň se tedy omezila na válku billboardů a jak jsem uvedl, někdy i osočujících. Lokální a regionální televize vyšly naprázdno.

Televizím a rozhlasu totiž hrozila pokuta až 166 tisíc eur, pokud by odvysílaly politickou reklamu. Ta je totiž na Slovensku obecně zakázaná, s výjimkou kampaní vymezených zákonem, a zákon o krajských volbách na to poněkud zapomněl. Je to smutné, protože televize je klíčovým nástrojem efektivní kampaně, nemluvě o tom, že by to finančně pomohlo i podvyživeným lokálním vysílatelům.

Souboj o Bratislavu

V Bratislavském kraji se souboj odehrál mezi čtyřmi hlavními kandidáty: zejména současným županem Vladimír Bajanem, pravicovým Pavlem Frešem a mediálními kandidáty Branislavem Zahradníkem a Robem Beněm. Frešo byl jasný favorit, „underdoga“ Bajana však zejména při nízké účasti mohl vyřadit i Zahradník nebo Beňo. Síla kandidátů na billboardech znát nebyla, vždyt všichni čtyři oblepili Bratislavu svými tvářemi. Zbylých sedm kandidátů jim pouze sekundovalo.

Pro Bajana se klíčovým poselstvím stala plánovaná výstavba sportovní haly, kterou prosadil navzdory tomu, že vláda pro hokejové mistrovství podpořila jiný projekt. Jeho slogan však byl poněkud nešťastný: „*Dnes jsme tu my, zítra hala.*“ Zní to morbidně a rezignovaně. Frešovy slogany nebyly o moc nápaditější: „*Chci dobré školy, a vy?*“ Kdo by odpověděl: „*Ne, já je nechci*“?

Souboj na východě

Kandidáti v Košickém kraji zas v kampani vsadili na klasiku – vykopali zakopané evergreeny a oprášili některé desítky let staré stálice slovenského šoubizu. Vládní a současný župan Zdenko Trebuľa lákal na obdařenou zpěvačku Evu Mázikovou, lidového vypravěče Andera nebo folklórní bavičské skupiny. Kandidát pravice Ján Süli, kterému hrozí porážka, vytáhl jiné hvězdy starých hitparád: Petra Stašáka a Marcelu Laiferovou. Zdenko Trebuľa bude zřejmě úspěšnější, ačkoliv kampaně vyšly stejně špatně.

Ukázky volební kampaně:

